

СИЛАБУС

Назва дисципліни / освітнього компонента	Біорізноманіття
Освітня програма	«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
Компонент освітньої програми	Основний
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська
Викладач	Толочик Інна Леонідівна; кандидат біологічних наук, доцент, доцент
CV викладача на сайті кафедри	https://www.kbmf-rshu.org.ua
E-mail викладача	inna.tolochyk@rshu.edu.ua
Консультації	<i>Очні консультації:</i> кожної середи о 15 ⁰⁰ , ауд. 13 <i>Он лайн-консультації:</i> згідно розкладу на сайті кафедри kbmf-rshu.org.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою навчальної дисципліни є ознайомлення з основними закономірностями формування та еволюції біологічного різноманіття, підходами до його кількісної оцінки та проблеми охорони.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Концепція здорового способу життя» є:

- навчити здобувачів вищої освіти аналізувати видовий, популяційний, ценотичний та екосистемний рівні прояву різноманіття з позицій системного підходу;
- аналізувати динаміку біорізноманіття протягом еволюції біосфери;

- усвідомити вплив людського суспільства на біологічне різноманіття в світі та в Україні;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з методами оцінки та з основними принципами збереження біорізноманіття;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з активними і пасивним методами збереження біорізноманіття, вітчизняною і міжнародною правовою базою охорони біорізноманіття.

Очікувані результати навчання

У результаті освоєння повного курсу навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні мати глибокі, системні знання з усього теоретичного курсу, а саме:

- знати основні рівні організації живого на планеті;
- закономірності функціонування природних біогеоценозів, історичні зміни угруповань та основні засади збереження біорізноманіття;
- типологію біорізноманіття за рівнями прояву та об'єктами;
- основні підходи до визначення таксономічного різноманіття;
- різноманіття на рівні популяцій, ценозів, екосистем та ландшафтів;
- основні пасивні та активні методи охорони біорізноманіття; вітчизняну і міжнародну нормативно-правову базу збереження біорізноманіття. Вільно володіти понятійним апаратом, знати основні проблеми, мету та завдання дисципліни.

Вміти ефективно користуватися екологічними довідниками, національними законодавчими і нормативними актами; здійснювати комплексне оцінювання біорізноманіття певної території і приймати самостійні науково обґрунтовані рішення щодо раціонального використання та відтворення біорізноманіття, вести природоохоронну роботу серед населення.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Різноманіття біологічне і ландшафтне.

Тема 1. Біорізноманіття та його природні функції.

Тема 2. Рівні організації різноманіття біологічних систем.

Тема 3. Біорізноманіття України, його екологічний стан.

Змістовий модуль 2. Ротація біорізноманіття. Сучасні методи та правові засади збереження біорізноманіття.

Тема 4. Головні загрози біорізноманіттю.

Тема 5. Циклічні та суцесійні зміни різноманіття.

Тема 6. Еволюція біорізноманіття.

Тема 7. Основні принципи збереження біорізноманіття. Оцінка біорізноманіття.

Тема 8. Правовий режим збереження біорізноманіття. Охорона різноманіття.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Гродзинський Д.М., Шеляг - Сосонко Ю.Р. та ін.. Проблеми збереження та відновлення біорізноманіття України. К. : Академперіодика, 2001. 105 с.
2. Дудкін О.В., Єна А.В., Коржнев М.М. та ін. Оцінка і напрямки зменшення загроз біорізноманіттю України. К. : Хімджест, 2003. 400 с.
3. Загороднюк І. Основи диверсикології. навч. посібник. Ужгород: УжНУ, 2004. 201с.
4. Кобеньок Г.В., Закорко О.П., Марушевський Г.Б. Збереження біорізноманіття, створення екомережі та інтегроване управління річковими басейнами: Посібник для вчителів і громадських природоохоронних організацій. Київ :, 2008. 200с.
5. Малишева Н.Р., Олещенко В.І., Кузнецова С.В. Правові засади впровадження в Україні Концепції про охорону біорізноманіття. Київ : Хімджест, 2003. 176 с.
6. Солодкий В.Д., Рибак І.П., Шутак Г.Д. та ін. Заповідна справа та збереження біорізноманіття. Навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», Чернівці – Зелена буковина.2010. 320с.

Допоміжна

1. Збереження біорізноманіття: традиції та сучасність. Відповідальний редактор Т. Гарадашук. Товариство «Зелена Україна». Київ : Хімджест, 2003. 120 с.
2. Розбудова екомережі України. Програма розвитку ООН (UNDP). К.1999. 127с.
3. Патика В.П., Соломаха В.А., Бурда Р.І. Перспективи використання, збереження та відтворення агробіорізноманіття України. Київ : Хімджест, 2003. 256 с.
4. Червона книга України: Рослинний світ. К. УЕ, 1996. 608 с.
5. Червона книга України: Тваринний світ. К. УЕ, 1996. 608 с.
6. Шеляг- Сосонко Ю.Р., Дубина Д.В., Вакаренко Л.П. та ін. Збереження і невиснажливе використання біорізноманіття України: стан та перспективи. Київ : Хімджест, 2003. 248 с.
7. Національна доповідь України про збереження біологічного різноманіття. Міністерство охорони навколишнього природного середовища. Міжвідомча координаційна комісія з питань збереження біологічного та ландшафтного різноманіття. Київ, 1997. 31 с.

Міжнародні конвенції та угоди про охорону біорізноманіття

1. Закон України "Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття" 29.11.1994 р., № 165/96-ВР.
2. Конвенція про охорону біологічного різноманіття (Ріо-де-Жанейро, 1992).
3. Закон України "Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі", 29.10.1996 р., № 436/96-ВР.
4. Конвенція" про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979).
5. Закон України "Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище і снування водоплавних птахів", 29.10.1996 р., № - 437/96: ВР.
6. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсар, 1971).
7. Закон України "Про приєднання України до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин", 19Ю3.1999 р., № 535-XIV.
8. Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979).

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. <https://ips.ligazakon.net/document/KP970439> – Концепція збереження біологічного різноманіття України;
2. <http://www.biodiv.org/default.shtml> – Науково-освітній центр збереження біорізноманіття Мінприроди України та НУ «Києво-Могилянська академія»;
3. <https://wwf.ua/?8550941/cor15-and-ukraine> – Глобальна Рамкова Програма для України щодо збереження біорізноманіття;
4. www.proforest.org – Міжнародний методичний посібник з проблем збереження особливо цінних лісів.
5. <https://uk.wikipedia.org/wiki/> – Біорізноманіття України;
6. <https://uncg.org.ua/doslidzhennia-bioriznomanittia-ukrainy-tryvaiut/> – Дослідження біорізноманіття України;

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється відповідно до Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних

досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за курсову роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій; оцінка (бали) за залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни

№з/п	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
Обов'язкові			
Т1	Присутність та активність на лекціях	2	2
	Своєчасне виконання та результативний захист завдань практичної роботи	4	4
Т2	Присутність та активність на лекціях	2	2
	Своєчасне виконання та результативний захист завдань практичної роботи	4	4
Т3	Присутність та активність на лекціях	2	2
	Своєчасне виконання та результативний захист завдань практичної роботи	4	4
Т4	Присутність та активність на лекціях	2	2
	Своєчасне виконання та результативний захист завдань практичної роботи	4	4
Т5	Присутність та активність на лекціях	2	2
	Своєчасне виконання та результативний захист завдань практичної роботи	4	4
Т6	Присутність та активність на лекціях	2	2
	Своєчасне виконання та результативний захист завдань практичної роботи	4	4
Т7	Присутність та активність на лекціях	2	2
	Своєчасне виконання та результативний захист завдань практичної роботи	4	4
Т8	Присутність та активність на лекціях	2	2
	Виконання завдань самостійної роботи	8	8
	ІНДЗ	8	8
Підсумковий тест / Екзамен		40	40
Разом		100	

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіку освітнього процесу. Перескладання модулів, заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідацій академічних заборгованостей, визначених кафедрами та деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни
«Біорізноманіття» (протокол №7 від 24 червня 2025 р.)